پایه ی سوم ابتدایی

حدیث (۱)

سطح دو

قال رسول الله صلی الله علیه وسلم

تألیف : محمود خوشحال

بسم الله الرحمن الرحیم

پایه سوم ابتدایی

حدیث (۱)

تألیف: محمود خوشحال

سرشناسه	: خوشحال، محمود، ۱۳۶۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: حدیث (۱): پایه‌ی سوم ابتدایی/تألیف محمود خوشحال ؛ برنامه‌ریزی و نظارت بر تألیف گروه منهج کمیته‌ی مکتب‌خانه‌های جنوب ایران.
مشخصات نشر	: تهران: مردم‌سالاری، ۱۳۸۸.
مشخصات ظاهری	: ۲۰ ص.
شابک	: ۶۶۰۰ ریال:978-600-5339-15-4
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: احادیث اهل سنت
شناسه افزوده	: شورای عالی مدارس اهل سنت جنوب ایران. کمیته مکتب‌خانه‌ها. گروه منهج
رده بندی کنگره	: BP۱۲۷/ح۸۶ح۴ ۱۳۸۸
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۲۱۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۷۱۵۱۱۴

نام کتاب : حدیث (۱)

ناشر : مردم سالاری

مولف : محمود خوشحال

طراح و صفحه آرا : نشر احسان

نوبت چاپ : اول ۱۳۸۹

شمارگان : ۵۰۰۰ جلد

قیمت : ۶۶۰۰ ریال

شابک : ۴-۱۵-۵۳۳۹-۶۰۰-۹۷۸

((بر اساس منابع اهل سنت))

مقدمه

بسم الله الرحمن الرحیم

﴿ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ عَلَىٰ عَبْدِهِ ٱلْكِتَـٰبَ وَلَمْ يَجْعَل لَّهُۥ عِوَجَا ۜ ﴿١﴾ قَيِّمًا لِّيُنذِرَ بَأْسًا شَدِيدًا مِّن لَّدُنْهُ وَيُبَشِّرَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ٱلَّذِينَ يَعْمَلُونَ ٱلصَّـٰلِحَـٰتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا حَسَنًا ﴿٢﴾﴾

و اینک با توفیق خداوند عزوجل و یاری دوستان، دومین و آخرین کتاب حدیث برای سطح دو، پایه‌ی پنجم ابتدایی نوشته و در اختیار عزیزان قرار گرفت.

ویژگیهای این جزوه

۱-این جزوه شامل هشت درس و هر درس شامل یک حدیث می باشد.
۲-تمامی احادیث از روایتهای بخاری و مسلم می باشد.
۳-زینت بخش هر درس آیه‌ای از کلام خداوند عزوجل می باشد که تا حدودی رابطه‌ای با حدیث آن درس دارد و هدف از آن ایجاد یک رابطه بین قرآن و حدیث در ذهن دانش‌آموز می باشد.

تذکر: با توجه به اینکه این جزوه در رابطه با حدیث است نه قرآن، استاد می تواند تنها اشاره ای به این رابطه نماید و نیازی به تفسیر و توضیح آن نیست.

۴-برای آشنایی دانش‌آموز با کلمات عربی حدیث، چند کلمه از آن معنی شده است.
۵-در توضیح و شرح حدیث در حد امکان سعی شده بسیار مختصر و کوتاه باشد. و به جای پرداختن به جزئیات تنها به کلیات اکتفا شده است.
۶-هر درس دارای کار در کلاس و کار در خانه است؛ هدف از کار در کلاس همان تثبیت آموخته های درس با همکاری معلم و دانش‌آموز، و اطمینان یافتن از درک مفاهیم کلی حدیث است.

تذکر: در این قسمت نباید اشتباه دانش‌آموز فوراً تصحیح شود، بلکه باید به دانش‌آموز فرصت داد تا خود اشکالات خویش را بر طرف نماید.

اما هدف از کار در خانه پرورش اعتماد به نفس و ارتباط آنها با اولیاء و تمرین و ممارست است.

تذکر: این بخش تکلیف دانش‌آموز می باشد و باید معلم بر آن نظارت داشته باشد. و مجدداً در کلاس این تمرینات حل شود تا پاسخ آنها صحیح و کامل گردد.

رعایت مراحل آموزشی:

الف) ابتدا حدیث را روی تابلو نوشته و چندین بار بخوانید تا تلفظ آن آسان گردد، سپس از دانش‌آموز خواسته شود تا حدیث را بخواند.

ب) معنی کلمات جدید را بیان کرده و حدیث را ترجمه نمایید.

ج) حدیث را به اختصار توضیح دهید، تا درک آن میسر گردد و از توضیحات اضافی بپرهیزید، زیرا نیازی نیست که دانش‌آموزان تمامی مفاهیم حدیث را به ذهن بسپارند بلکه آن چه اهمیت دارد، درک مفاهیم کلی حدیث است.

د) از برخی سختگیری های رایج، مثل اضافه نمودن تکلیف منزل یا سفارش به نوشتن بیش از آن چه خواسته شده، خودداری نمایید که باعث خستگی و ملالت می شود.

در پایان بر خود لازم می دانم با احترام و ادب از کسانی که منت گذارده و این نوشته را بازبینی و تایپ نموده و نظرات خود را ارائه داده‌اند، تشکر و قدردانی نمایم. و از تمامی اساتید و دوستان انتظار نظرات، پیشنهادات، و انتقادات را دارم.

با تشکر

محمود خوشحال

(بندر لنگه ۸۳/۳/۱)

﴿ فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْءَانِ ﴿٢٠﴾ ﴾ [المزمل: ۲۰]

قال رسول الله ﷺ :

خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَه

(متفق علیه)

ترجمه

پیامبر خدا ﷺ فرمودند: بهترین شما کسی است که قرآن را بیاموزد و به دیگران یاد دهد.

معانی کلمات

مَنْ: کسی   تَعَلَّمَ: آموخت   عَلَّمَ: یاد داد

شرح حدیث

قرآن کلام خدا و کتاب آسمانی ما مسلمانان است؛ که خداوند آن را بر پیامبرش محمدﷺ فرود آورده است. خداوند مهربان در قرآن آن چه را که برای ما مسلمانان لازم است، بیان نموده، بنابراین بر ما واجب است که این کتاب آسمانی را خوب یاد بگیریم و آن را خوب بفهمیم؛ تا بتوانیم از دستورات و راهنمایی های آن در زندگی استفاده کنیم؛ و بدین وسیله در زندگی دنیا و آخرت خوشبخت شویم؛ و علاوه بر این باید آن چه که از قرآن یاد گرفته ایم، به دیگران نیز بیاموزیم؛ و آنان را نیز از این نعمت خداوندی بهره مند سازیم.

کار در کلاس

الف: آن چه از حدیث می آموزیم:

۱) قرآن کتاب آسمانی را، باید خوب یاد بگیریم.

۲) این کتاب آسمانی را به دیگران نیز بیاموزیم.

۳- ....

ب: بچه های عزیز فکر کنید و پاسخ دهید.

۱) قرآن کلام کیست؟

۲) چرا باید قرآن را بیاموزیم؟

۳) چگونه می توانیم قرآن را بیاموزیم؟

کار در خانه

الف: به پرسشهای زیر پاسخ دهید.
۱) قرآن چگونه کتابی است؟
۲) قرآن برای ما چه فایده ای دارد؟
۳) چرا باید قرآن را به دیگران تعلیم دهیم؟
۴) آیا تعلیم دادن قرآن به دیگران ثواب دارد؟ چرا؟

ب) عبارتهای درست را با ✓ و عبارتهای نادرست را با × مشخص نمایید.
۱) بر ما مسلمانان واجب است که قرآن را بیاموزیم. ☐
۲) قرآن فقط برای خواندن است، نه عمل کردن به آن. ☐
۳) کسی که به دستورات قرآن عمل کند خوشبخت می شود. ☐
۴) ما نباید قرآن را به دیگران تعلیم دهیم. ☐

ج: جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.
قال رسول اللهﷺ : خَیْرُکُمْ مَنْ .... الْقُرْآنَ وَ..............

د: معنی کلمه های زیر را بنویسید.
خَیْرُکُمْ:　　　　عَلَّمَ:

هـ: بین عبارتهای سمت راست و عبارتهای سمت چپ رابطه‌ی صحیح برقرار نمایید.

۱.کسی که قرآن بخواند و به آن عمل کند؛ ☐
۲.کسی که قرآن نخواند و به آن عمل نکند؛ ☐

۱. ☐ در آخرت پاداش آن را خواهد گرفت.
۲. ☐ مورد خشم خدا واقع می‌شود.
۳. ☐ مورد رضایت خدا واقع می شود.
۴. ☐ در آخرت سعادتمند نخواهد بود.

﴿ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا ﴿۸۳﴾ ﴾ [البقرة:۸۳]

جَاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللهِ ﷺ:

فَقَالَ يَا رَسُولَ اللهِ مَنْ أَحَقُّ النَّاسِ بِحُسْنِ صَحَابَتِي؟
قَالَ أُمُّكَ قَالَ ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ ثُمَّ أُمُّكَ قَالَ ثُمَّ مَنْ؟
قَالَ ثُمَّ أُمُّكَ قَالَ ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ ثُمَّ أَبُوكَ.

(متفق علیه)

ترجمه

شخصی نزد پیامبر ﷺ آمد و گفت: ای فرستاده ی خدا ﷺ ؛ چه کسی سزاوارتر است که با او به نیکی رفتار کنم؟ پیامبر ﷺ فرمود: مادرت؛ آن شخص پرسید دیگر چه کسی؟ پیامبر ﷺ فرمود: مادرت؛ آن شخص برای بار سوم پرسید، دیگر چه کسی؟ باز هم پیامبر ﷺ فرمود مادرت؛ آن شخص برای بار چهارم پرسید، دیگر چه کسی؟ پیامبر ﷺ فرمود: پدرت.

معانی کلمات

جَاءَ: آمد　　　أَحَقُّ: سزاوارتر　　　النَّاسِ: مردم

شرح حدیث

ما مسلمانان وظیفه داریم با تمامی مردم خوش رفتار و خوش برخورد باشیم، به خصوص با پدر و مادر خود؛ زیرا آنها زحمت های بسیار زیادی برای ما کشیده‌اند، شایسته است، به آنها بیش از دیگران احترام بگذایم؛ و از آنها تشکر کنیم؛ و به سخنان آنان گوش دهیم؛ و آنها را به عنوان بهترین دوست خود انتخاب کنیم؛ و در انجام کارها با آنها مشورت نماییم.

کار در کلاس

الف: آنچه از حدیث می آموزیم:

۱) بهترین دوستان پدر و مادر می باشند.

۲) انسان باید در انتخاب دوست با پدر و مادر، معلم و افراد شایسته مشورت کند.

ب: بچه های عزیز فکر کنید و پاسخ دهید.

۱) سه مورد از کار هایی که مادرتان برای شما انجام می دهد، نام ببرید؟
۲) چرا با مادرت بیش از دیگران خوش رفتاری می کنی؟
۳) چرا با پدرت بیش از دیگران خوش رفتاری می کنی؟

کار در خانه

الف: به پرسشهای زیر پاسخ دهید.

۱) در حدیث، رسول الله ﷺ چند مرتبه کلمه‌ی مادر را ذکر نمودند؟
۲) چرا کلمه‌ی مادر بیش از پدر ذکر شده است؟
۳) تاکنون به پدر و مادر خود چه نیکی هایی کرده اید؟
۴) بعد از پدر و مادر باید به چه کسانی احترام گذاشت؟
۵) در برابر پدر و مادرت چه وظیفه‌ای بر عهده داری؟ (دو مورد نام ببرید)

ب: عبارتهای درست را با ✓ و عبارتهای نادرست را با × مشخص کنید.

۱) در انتخاب دوست دقت و مشورت لازم نیست. ☐
۲) باید در هر کار مهمی با پدر و مادر مشورت نمود. ☐
۳) اگر مادر با ما بد رفتاری کرد، ما هم باید با او بد رفتار کنیم. ☐
۴) باید به پدر و مادر بیش از دیگران احترام گذاشت. ☐

ج: جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.

يَا رَسُولَ اللّٰهِ مَنْ أَحَقُّ النَّاسِ بِحُسْنِ صَحَابَتِي؟ قَالَ .... قَالَ ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ ثُمَّ .... قَالَ ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ ثُمَّ .... قَالَ ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ ثُمَّ ....

د: بین عبارتهای سمت راست و عبارتهای سمت چپ رابطه‌ی صحیح برقرار نمایید.

۱. باید به پدر و مادر خود، ☐	۱.☐ احترام گذاشت.
۲.نباید به پدر و مادر خود، ☐	۲.☐ بی احترامی کرد.
	۳.☐ در کارهای خانه و بیرون به آنها کمک کرد.
	۴.☐ آزار و اذیت رساند.

درس ۳

﴿ وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ ﴿٤﴾ وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ ﴿٥﴾ ﴾ [المدثر: ۵ و۴]

قال رسول الله ﷺ :

الطُّهُورُ شَطْرُ الْإِيمَانِ

(رواه مسلم)

ترجمه

پیامبر خدا ﷺ فرمودند: نظافت و پاکیزگی بخشی از ایمان است.

معانی کلمات

الطُّهُورُ: پاکیزگی　　شَطْرُ: قسمتی، نیمه، نصف

شرح حدیث

انسان پاکیزه نزد همگان محبوب است، و خداوند نیز انسان های پاکیزه را بیشتر دوست دارد؛ زیرا پاکیزگی بخشی از ایمان است، که ما باید بدن و لباس خود را از هر گونه آلودگی پاک کنیم. فرد مسلمان با وضو گرفتن و شستن بدن، خود را از آلودگی پاک می کند و در جای پاک نماز می خواند. و با مسواک زدن دهان و دندان خود را پاکیزه نگه می دارد. ما باید مکان زندگی خود را تمیز و پاکیزه نگه داریم.

کار در کلاس

الف: آن چه از حدیث می آموزیم:

۱) همان‌گونه که با لباس و بدن تمیز به مهمانی می رویم، در هنگام نماز هم باید لباس و بدنمان پاکیزه باشد.

۲) انسان مومن باید پاکیزه باشد.

ب: بچه های عزیز فکر کنید و پاسخ دهید.

۱) چرا زباله را در سطل آشغال می ریزیم؟

۲) چند مورد از موارد پاکیزگی را نام ببرید؟

۳) چه وقت هایی را برای مسواک زدن دندان هایتان انتخاب می‌کنید؟

کار در خانه

الف: به پرسشهای زیر پاسخ دهید.

۱) چرا باید بدن و لباس های ما از آلودگی پاک باشد؟

۲) آیا وضو گرفتن باعث تمیزی می شود؟

۳) چرا باید فرد مسلمان همیشه پاکیزه باشد؟

۴) بین ایمان و پاکیزگی چه رابطه ای وجود دارد؟

۵) آیا شما با لباس کثیف نماز می خوانید؟ چرا؟

ب: عبارتهای درست را با ✓ و عبارتهای غلط را با × مشخص کنید.

۱) یک مسلمان خوب نباید محل زندگی خود را از هر گونه آلودگی و پلیدی پاک کند. ☐

۲) اگر بدن تمیز باشد، اشکالی ندارد که لباس کثیف باشد. ☐

۳) انسان پاک و تمیز نزد خدا محبوب است. ☐

۴) انسان باید دل خود را از کینه و دشمنی پاک کند. ☐

ج: جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.

الطُّهورُ ....

د: بین عبارتهای سمت راست و عبارتهای سمت چپ رابطه‌ی صحیح برقرار نمایید.

	۱.☐ سبب مریضی او می شود.
۱. عدم پاکیزگی انسان ☐	۲.☐ سبب سلامتی او می شود.
۲. پاکیزه بودن انسان ☐	۳.☐ سبب دوری دیگران از او می شود.
	۴.☐ سبب محبوب تر شدن او نزد دیگران می شود.

درس ۴

﴿ وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ ۝٤ ﴾ [القلم:۴]

قال رسول الله ﷺ :

إِنَّ من خِيَارِكُمْ أَحْسَنَكُمْ أَخْلاقًا

(رواه بخاری)

ترجمه

پیامبر خدا ﷺ فرمودند: همانا بهترین شما خوش اخلاق ترین شماست.

معانی کلمات

خِیَار: برگزیده، بهترین   أَحْسَن: بهتر

شرح حدیث

رسول خدا ﷺ بهترین مسلمانان را کسی می داند، که دارای بهترین اخلاق و کردار باشد. اما مسلمانی که نماز می خواند، روزه می گیرد و به زیارت خانه‌ی خدا می رود؛ ولی با مردم خوش اخلاق و مهربان نیست، نمی تواند جزء بهترین افراد مسلمان باشد. چرا این چنین است؟ زیرا معنی این اعمال را ندانسته و آن را به خاطر رضایت مردم انجام داده است. حال اگر نماز، روزه و حج برای رضای خداوند باشد، آنگاه این کارها چه چیزی را به دنبال دارد؟ نماز خالصانه، انسان را از بدیها و زشتیها باز می دارد، و روزه‌ی حقیقی، انسان را بردبار و صبور می کند؛ و حج صحیح، به انسان درس همدلی، یک پارچگی و حُسن معاشرت می آموزد، اخلاق خوب در زندگی سبب برقراری روابط نیکو می‌شود و دوستی ها را محکم می گرداند و دلها را به هم نزدیک و مایه‌ی آرامش و آسایش در جامعه می شود و ریشه‌ی کینه و دشمنی قطع، و باعث می شود پروردگار از ما خشنود گردد. پس بکوش تا خوش اخلاق باشی و نزد پروردگار از جمله‌ی بهترین ها باشی.

کار در کلاس

الف :آنچه از حدیث می آموزیم:

۱) بهترین انسان ها کسانی هستند که دارای اخلاق نیکو باشند.

۲) مسلمان همان گونه که به عبادت خود پای بند است، باید دارای اخلاق

پسندیده نیز باشد.
۳) ....

ب: بچه های عزیز فکر کنید و پاسخ دهید.

۱) آیا می دانید اخلاق خوب کدامند؟
راستی، شجاعت، شهامت، از خود گذشتگی، بردباری ، .... ، .... ، .... و.......... از اخلاق خوب هستند .

۲) آیا می دانید اخلاق بد و ناپسند کدامند؟
تنبلی، فریب دادن، خود را از دیگران بهتر دانستن، سخن چینی ، .... ، .... ، .... و .... از جمله اخلاق بد هستند.

کار در خانه

الف: به پرسش های زیر پاسخ دهید.
۱) انسان شایسته چه کسی است ؟
۲) بین نماز و اخلاق نیکو چه رابطه‌ای وجود دارد؟

ب: عبارتهای درست را با ✓ و عبارتهای نادرست را با × مشخص کنید.
۱) مسلمان خوب کسی است که نماز و روزه را بجای می آورد، اما بد اخلاق باشد. ☐
۲) مسلمان خوب کسی است که عبادتهایش را انجام ندهد، اما اخلاقش نیکو باشد. ☐
۳) مسلمان خوب کسی است که عبادتهایش را انجام دهد و اخلاق نیکو داشته باشد. ☐
۴) مسلمان خوب باید با دیگران خوش رفتار باشد. ☐

ج: حدیث را کامل کنید.
إنَّ من خِیَارِکُمْ ....

د: جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.
۱) انسان باید در برابر مشکلات ....پیشه کند.
۲) نباید پشت سر برادر مسلمانان .... کنیم.
۳) حسد از اخلاق .... می باشد.
۴) ما باید از قبولی برادر مسلمانان در امتحان .... باشیم.

درس ۵

﴿وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ﴿٤٣﴾﴾ [الأحزاب:۴۳]

قال رسول الله ﷺ:

مَنْ لا يَرْحَمُ لا يُرْحَمُ

(متفق علیه)

ترجمه

پیامبر خدا ﷺ فرمودند: هر کس رحم نکند مورد رحم قرار نمی گیرد.

معانی کلمات

یَرْحَمُ: رحم می‌کند.

شرح حدیث

روزی مردی، رسول الله ﷺ را دید، که نوه اش حسن بن علی رضی الله عنه را می بوسد، آن مرد رو به رسول خدا کرد و گفت: من ده فرزند دارم، اما تا به حال هیچ کدام را نبوسیده‌ام؛ آنگاه رسول الله ﷺ فرمودند: کسی که نسبت به دیگران رحم و عطوفتی نداشته باشد خود مورد رحم و عطوفت قرار نمی گیرد.

رسول خدا ﷺ می فرمایند: کسی که به خردسالان ما رحم نکند و قدر و منزلت بزرگان ما را نشناسد از ما نیست. بنابراین لازم است با کوچکتر از خودمان با عطوفت و مهربانی رفتار کنیم. و آنها را راهنمایی کنیم و اگر اشتباهی از آنها سر زد ایشان را ببخشیم. و لازم است که به بزرگتر از خودمان مانند، پدر و مادر و معلم احترام بگذاریم. و دستورات آنها را اجرا کنیم.

ما باید با همه‌ی مردم با مهربانی رفتار کنیم، تا مردم هم با ما این گونه رفتار کنند؛ و خداوند از ما خشنود گردد و با مهربانی و رحمت با ما رفتار کند.

کار در کلاس

الف: آنچه از حدیث می آموزیم:

۱) رسول خدا ﷺ برای انجام دادن کارهای پسندیده ما را راهنمایی می کند.

۲) اگر می‌خواهیم مردم با ما مهربان باشند، ما هم باید با دیگران مهربان باشیم.

ب: بچه های عزیز فکر کنید پاسخ دهید.

۱) چگونه می توانیم با کوچکتر از خود مهربان باشیم؟
۲) چگونه می توانیم به بزرگتر از خود احترام بگذاریم؟
۳) آیا شما به همکلاسی هایتان احترام می گذارید؟

کار در خانه

الف: به پرسش های زیر پاسخ دهید.

۱) چرا باید نسبت به دیگران رحم و عطوفت داشته باشیم؟
۲) چرا خداوند به کسانی که نسبت به دیگران رحم و شفقت ندارند رحم نمی کند؟
۳) خداوند چگونه به انسانها رحم می کند؟

ب: عبارتهای درست را با ✓ و عبارتهای نادرست را با × مشخص کنید.

۱) با مسلمانان با مهربانی و عطوفت رفتار می کنیم. ☐
۲) به برادر کوچکترم، در درس هایش کمک نمی کنم. ☐
۳) به مادرم در کارهای منزل کمک می کنم. ☐
۴) به صحبت معلّم گوش نمی کنم. ☐

ج: حدیث را کامل کنید.

مَنْ لا ....

د: بین عبارتهای سمت راست و عبارتهای سمت چپ رابطه‌ی صحیح برقرار نمایید.

۱.اگر نسبت به دیگران رحم داشته باشی، ☐
۲.اگر نسبت به دیگران رحم نداشته باشی، ☐

۱. ☐ دیگران نسبت به تو مهربان خواهند شد.
۲. ☐ خداوند به تو رحم می کند.
۳. ☐ هیچ‌کس به تو رحم نمی کند.
۴. ☐ هیچ دوستی نخواهی داشت.

درس ۶

﴿ إِنَّمَا ٱلْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ ﴿١٠﴾ ﴾ [الحجرات: ۱۰]

قال رسول الله ﷺ:

لا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى يُحِبَّ لأَخِيهِ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ

(متفق علیه)

ترجمه

پیامبر خدا ﷺ فرمودند: ایمان هیچ یک از شما کامل نمی شود، تا اینکه آن چه را برای خود می پسندد برای برادرش نیز بپسندد.

معانی کلمات

لا يُؤْمِنُ: ایمانش کامل نمی شود

لأَخِيهِ: برای برادرش

يُحِبُّ: دوست می‌دارد، می‌پسندد

شرح حدیث

همه‌ی مسلمانان با یکدیگر برادر و برابر هستند؛ زیرا همه‌ی آنها به خداوند یکتا، قرآن کریم و به پیامبری حضرت محمد ﷺ ایمان دارند؛ و این ایمان است که رابطه‌ی برادری را بین مسلمانان بوجود آورده ، از جمله چیزهایی که رابطه‌ی برادری را قوی تر می کند، این است که انسان به دستورات دینی عمل نماید و هر چیزی که برای خود می پسندد، برای برادر مسلمانش نیز بپسندد؛ اگر این برادری از بین برود، ایمان مسلمانان نیز ضعیف می گردد.

کار در کلاس

الف :آنچه از حدیث می آموزیم:

۱) خوبی‌ها را تنها برای خود نخواهیم، بلکه آن را بین برادران مسلمانمان نیز تقسیم کنیم.

۲) انسان مسلمان باید تلاش کند، تا ایمانش کامل شود.

۳) ....

ب: بچه های عزیز فکر کنید و پاسخ دهید.

۱) آیا دوست دارید به دوستانتان کمک کنید؟
۲) آیا دوست دارید کسی به شما اذیت و آزار برساند؟
۳) آیا شما به کسی اذیت و آزار می رسانید؟

کار در خانه

الف: به پرسش های زیر پاسخ دهید.

۱) پیامبر اکرمﷺ ما را در این حدیث به چه کاری راهنمایی می کند؟
۲) سه کار نیکی که برای خودت دوست داری و می خواهی آنها را به دیگر بچه های مسلمان تقدیم کنی بنویس؟
۳) در این حدیث منظور از کلمه‌ی «اخیه» چیست؟
۴) چه چیزی رابطه‌ی مسلمانان را ضعیف می کند؟
۵) چه چیزی رابطه‌ی دوستی را محکم می کند؟

ب: عبارتهای درست را با✓ و عبارتهای نادرست را با × مشخص کنید.

۱) در دین اسلام، مؤمن برادر مؤمن است. ☐
۲) مومن از اشتباه مسلمانان دیگر ناراحت می شود. ☐
۳) مومن دوست دارد که خودش راحت و مسلمانان در سختی باشند. ☐
۴) مؤمن، تمامی خوبیها را برای خود می پسندد، نه برای دیگران. ☐

ج: بین عبارتهای سمت راست و عبارتهای سمت چپ رابطه‌ی صحیح برقرار نمایید.

۱. مؤمن برای خود و دیگران می پسندد؛ ☐	۱. ☐ گناه کردن
۲.مؤمن برای خود و دیگران نمی پسندد؛ ☐	۲. ☐ ثروتمند شدن
	۳. ☐ مریض شدن
	۴. ☐ قبولی در امتحانات
	۵. ☐ شفا یافتن از بیماری

درس ۱۱

﴿ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتُ بَعۡضُهُمۡ أَوۡلِيَآءُ بَعۡضٖ ﴾ [التوبة:۷۱]

قال رسول الله ﷺ:

لا يَحِلُّ لِرَجُلٍ أَنْ يَهْجُرَ أَخَاهُ فَوْقَ ثَلاثِ لَيَالٍ

(متفق علیه)

ترجمه

پیامبر خدا ﷺ فرمودند: شایسته نیست برای شخص مسلمان، که بیش از سه شبانه روز با برادر مسلمان خود قهر کند.

معانی کلمات

یَهْجُرَ: ترک کند، قهر کند — لا یَحِلُّ: حلال نیست، جایز نیست

لَیَالٍ: شبانه روز

شرح حدیث

قهر کردن و سخن نگفتن با برادر مسلمان از کارهای بسیار زشت و ناپسندی است، که فرد مسلمان باید از آن دوری کند، چون قهر کردن موجب جدایی، تفرقه و کینه می شود، از این رو اگر به حسب اتفاق دو مسلمان با هم قهر کردند و با هم حرف نزدند، نباید این جدایی بیش از سه شبانه روز باشد.

کار در کلاس

الف :آنچه از حدیث می آموزیم:

۱) قهر کردن و صحبت نکردن با برادر مسلمان از کارهای ناپسند است.

۲) انسان مسلمان حق ندارد بیشتر از سه شبانه روز با برادر مسلمانش قهر باشد.

ب: بچه های عزیز فکر کنید و پاسخ دهید.

۱) چرا قهر کردن کار ناپسندی است؟

۲) آیا پیش‌قدم شدن برای آشتی کردن، کار شایسته‌ای است؟

۳) اگر برادر مسلمانت با شما قهر کرد، چه عکس العملی نشان می دهید؟

کار در خانه

الف: به پرسش های زیر پاسخ دهید؟

۱) اگر کسی با دیگری قهر کرد، شما چه کاری انجام می دهید؟

۲) اگر کسی شما را اذیت کرد شما با او قهر می کنی ، یا او را می بخشی، چرا؟

۳) قهر بودن دو نفر سبب چه چیزی می شود؟

۴) قهر کردن یعنی چه؟

ب: عبارتهای درست را با ✓ و عبارتهای نادرست را با × مشخص کنید.

۱) اگر برادر مسلمانم به من بدی نمود، او را می بخشم. ☐

۲) اگر دوستم با من آشتی نکرد، من هم با او آشتی نمی کنم. ☐

۳) اگر با دوستم قهر کردم، من برای آشتی پیش‌قدم می شوم. ☐

۴) دو برادر مسلمان می توانند، حداقل تا ده روز با یکدیگر قهر باشند. ☐

ج: حدیث را کامل کنید.

لا یَحِلُّ لِرَجُلٍ ....

د: معنی کلمه های زیر را بنویسید.

یَهْجُرَ:   لا یَحِلُّ:   لَیَالٍ:

هـ: بین عبارتهای سمت راست و عبارتهای سمت چپ رابطه‌ی صحیح برقرار نمایید.

۱.کسی که با دیگران قهر می‌کند، ☐

۲.کسی که از قهر کردن با دیگران دوری می کند، ☐

۱. ☐ انسان قوی می باشد.

۲. ☐ انسان ضعیفی می باشد.

۳. ☐ دوستان کمتری دارد.

۴. ☐ دوستان بیشتری دارد.

درس ۸

﴿وَلَا تُطِعْ كُلَّ حَلَّافٍ مَّهِينٍ (۱۰) هَمَّازٍ مَّشَّاءٍ بِنَمِيمٍ (۱۱)﴾

[القلم: ۱۱و۱۰]

قال رسول الله ﷺ:

لا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ نَمَّامٌ

(متفق علیه)

ترجمه

پیامبر خدا ﷺ فرمودند: سخن چین وارد بهشت نمی شود.

معانی کلمات

یَدْخُلُ: وارد می شود   نَمَّامٌ: سخن چین

شرح حدیث

هیچ وقت نباید به حرف سخن چین اعتماد نمود، حتی نباید برای شنیدن سخن او وقت تلف کرد.

اگر در مقابل یک سخن چین قرار گرفتیم، چه کاری باید انجام دهیم؟

انسان مسلمان نسبت به دوستان و اطرافیان خود، باید حسن ظن داشته باشد؛ یعنی اینکه در مورد آنها فکر بدی نکند؛ و مواظب باشیم که انسانهای سخن چین بین ما و دوستانمان جدایی و تفرقه بوجود نیاورند. باید سعی کنیم که شخص سخن چین را از کار زشتی که انجام می دهد آگاه سازیم؛ و به او بفهمانیم که پیامبر ﷺ فرموده: در بهشت جایی برای انسان های سخن چین وجود ندارد.

کار در کلاس

الف:آنچه از حدیث می آموزیم:

۱) سخن چینی کار بسیار بدی است.

۲) بهشت جای انسانهای سخن چین نیست.

۳) ....

ب: بچه های عزیز فکر کنید و پاسخ دهید.

۱) اگر یکی از دوستانتان سخن چین بود، چگونه با او رفتار می کنید؟
۲) سخن چینان چگونه انسانهایی هستند؟
۳) چرا ما باید از سخن چینی دوری کنیم؟

کار در خانه

الف: به پرسش های زیر پاسخ دهید.

۱) انسانهای سخن چین چه ضرر و زیانی دارند؟
۲) آیا خداوند از شخص سخن چین خشنود می شود؟ چرا؟
۳) آیا مردم از شخص سخن چین خوششان می آید، چرا؟
۴) سخن چینی یعنی چه؟
۵) به فرموده‌ی رسول الله ﷺ جای سخن چین در .... نمی باشد.

ب: عبارتهای درست را با ✓ و عبارتهای نادرست را با × مشخص کنید.

۱) اگر ما از کسی ناراحت هستیم می توانیم پشت سر او سخن چینی کنیم. ☒
۲) ما باید حرف انسانهای سخن چین را گوش ندهیم. ☑
۳) ما باید انسانهای سخن چین را نصیحت کنیم. ☒
۴) ما باید با انسانهای سخن چین دوست باشیم. ☑

ج: حدیث را کامل کنید.

لا یَدْخُلُ ....

د: بین عبارتهای سمت راست و عبارتهای سمت چپ رابطه‌ی صحیح برقرار نمایید.

۱.سخن چینی در بین دیگران، ☐	۱.☑ سبب ایجاد تفرقه می شود.
۲.عدم سخن چینی در بین دیگران، ☒	۲.☑ اتحاد بین یکدیگر را افزایش می دهد.
	۳.☑ بد گمانی را افزایش می دهد.
	۴.☒ اعتماد به یکدیگر را بیشتر می کند.

